

15.

ARBEJDSKOMMISSIONEN.

Udbyttedeling.

Schweiz.

Der findes i Schweiz frivillig Udbyttedeling i en Række Virksomheder. Endvidere findes en Bestemmelse i Forbundets Lovgivning om Ret for Arbejderne til, hvor der findes Udbyttedeling, at undersøge Regnskabet eller lade dette undersøge. I Kanton Genève har været fremsat et Lovforslag bl. a. om Skattelettelser til Virksomheder med Arbejderaktier.

Det danske Gesandtskab i Bern har i Anledning af Kommissionens Spørgsmaal henvist til et af den schweiziske Arbejdsgiverforening i 1920 udarbejdet lille Skrift om Udbyttedeling i Schweiz*) samt en ganske kort Omtale af Spørgsmaalet i en Afhandling af fra 1925 den kendte Chokoladefabrikant Tobler**).

Der fandtes efter den af den schweiziske Arbejdsgiverforening foretagne Undersøgelser i 1916 16 Virksomheder, som havde Udbyttedeling. 13 af disse Virksomheder havde i 1919 3 893 Arbejdere, hvoraf de 3 153 — eller knapt 1 pCt. af de Arbejdere, som falder under Fabrikstilsynet, deltog i Udbyttedelingen. 2 af Virksomhederne havde over 1 000 Arbejdere.

I 10 af 12 Virksomheder skulde Arbejderne have været ansat i mindst 1 Aar for at faa Andel i Udbyttet. Foruden Bestemmelser med Hensyn til Tjenestetid i Virksomheden var der to Steder stillet Betingelser med Hensyn til Alderen og to Steder med Hensyn til den faglige Dygtighed.

Ligesom i andre Lande er Reglerne om Udbyttets Fordeling stærkt varierede.

Af 13 Virksomheder foretager de 10 kontant Udbetaling af Andelen.

I 1918 udbetaltes der 354 000 Fr. til ca. 2 000 Funktionærer og Arbejdere i 10 Virksomheder.

Medens et Par Virksomheder har udtalt stor Tilfredshed med Systemets Virkning, er andre mindre tilfredse og mener, at Produktionspræmier er det rette Middel til at øge Arbejdslysten, eller at Udbetalingerne maa ske mere end een Gang om Aaret for at virke paa Arbejderne. Af 13 Virksomheder har de 7 ikke haft Strejker i den Tid, Systemet har været i Virksomhed; dette forklares imidlertid ved, at der kun findes et meget lille Antal organiserede i Virksomheder med Udbyttedeling.

Medens de socialistiske Fagforeninger har stillet sig fjendtligt mod Udbyttedelingen, er det modsatte Tilfældet med Hensyn til de uafhængige og kristelige.

*) Bulletins de l'Union Centrale des Associations patronales suisses Nr. 7. La Participation aux bénéfices en Suisse (1920).

**) S. 23—24 i Schweizerische Zeitschrift für Volkswirtschaft und Sozialpolitik for Jan. 1925.